

Bakalářská práce

Rozvoj cestovního ruchu ve vybrané oblasti Euroregionu Nisa

Studijní program:

B0488A050006 Mezinárodní ekonomické vzta-
hy

Studijní obor:

Cestovní ruch

Autor práce:

Dominik Carda

Vedoucí práce:

Ing. Lenka Červová, Ph.D.
Katedra marketingu a obchodu

Liberec 2023

Zadání bakalářské práce

Rozvoj cestovního ruchu ve vybrané oblasti Euroregionu Nisa

<i>Jméno a příjmení:</i>	Dominik Carda
<i>Osobní číslo:</i>	E20000105
<i>Studijní program:</i>	B0488A050006 Mezinárodní ekonomické vzta- hy
<i>Specializace:</i>	Cestovní ruch
<i>Zadávající katedra:</i>	Katedra marketingu a obchodu
<i>Akademický rok:</i>	2022/2023

Zásady pro vypracování:

1. Stanovení cílů bakalářské práce.
2. Teoretická východiska – regionální rozvoj, faktory rozvoje cestovního ruchu.
3. Charakteristika Frýdlantska jako součásti Euroregionu Nisa.
4. Analýza rozvoje destinace.
5. Vlastní návrhy, formulace závěrů.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: 30
Forma zpracování práce: tištěná/elektronická
Jazyk práce: čeština

Seznam odborné literatury:

- DAVID, Petr a Vladimír SOUKUP, 2021. *Jizerské hory: známé i neznámé*. Praha: Euromedia. Universum. ISBN 978-80-87100-26-4.
- HOLEŠINSKÁ, Andrea, 2012. *Destinační management jako nástroj regionální politiky cestovního ruchu*. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. ISBN 978-80-210-5847-7.
- KOTÍKOVÁ, Halina, 2013. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4603-6.
- SÉRAPHIN, Hugues a Anca C. YALLOP, 2021. *Overtourism and tourism education: a strategy for sustainable tourism futures*. London; New York: Routledge. Contemporary geographies of leisure, tourism and mobility. ISBN 978-1-00-022617-1.
- VAJČNEROVÁ, Ida a Kateřina RYGLOVÁ, 2017. *Management kvality služeb v cestovním ruchu: jak zvýšit kvalitu služeb a spokojenost zákazníků*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5021-7.
- PROQUEST, 2022. *Databáze článků ProQuest* [online]. Ann Arbor, MI, USA: ProQuest. [cit. 2022-09-30]. Dostupné z: <http://knihovna.tul.cz>.

Konzultant: Bc. Denisa Merenusová, ředitelka Turistického regionu Jizerské hory – Liberecko, Jablonecko, Frýdlantsko a Tanvaldsko

Vedoucí práce: Ing. Lenka Červová, Ph.D.
Katedra marketingu a obchodu

Datum zadání práce: 1. listopadu 2022
Předpokládaný termín odevzdání: 31. srpna 2024

doc. Ing. Aleš Kocourek, Ph.D.
děkan

L.S.

doc. PhDr. Ing. Jaroslava Dědková,
Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 1. listopadu 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědom toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědom následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

Rozvoj cestovního ruchu ve vybrané oblasti Euroregionu Nisa

Anotace

Bakalářská práce se zabývá rozvojem cestovního ruchu v oblasti Frýdlantska. Teoretická část vymezuje cestovní ruch, společně s rozvojovými faktory a regionálním rozvojem. Dále se práce věnuje charakteristikou destinačního managementu vybrané destinace. Praktická část se zabývá oblastí Frýdlantského výběžku. V této části jsou popsány organizace Turistický region Jizerské hory a Euroregion Nisa. V závěrečné části je rozbor dotazníkové šetření a analýza odpovědí návštěvníků. Cílem práce je analýza aktuálních nedostatků oblasti Frýdlantska a navrnutí změn pro další vývoj cestovního ruchu.

Klíčová slova

cestovní ruch, destinační management, Jizerské hory, Frýdlantsko

Tourism Development in a selected area of the Euroregion Nisa

Annotation

The bachelor's thesis focuses on the development of tourism in the Frýdlant region. The theoretical part defines tourism, along with its development factors and regional development. Furthermore, the thesis examines the characteristics of destination management in the selected destination. The practical part deals with the area of the Frýdlant region. This section describes the organizations of the Jizera Mountains Tourist Region and the Nisa Euroregion. In the final part, there is an analysis of the questionnaire survey and an analysis of visitor responses. The aim of the thesis is to analyze the current shortcomings of the Frýdlant region and propose changes for further tourism development.

Key Words

Tourism, destination management, Jizera Mountains, Frýdlant region

Poděkování

Děkuji Ing. Lence Červové, Ph.D. za pomoc a cenné rady, které mi při psaní bakalářské práce velmi pomáhaly. Dále bych chtěl poděkovat Bc. Denise Merenusové za poskytnutí případných informací.

Obsah

1	Cestovní ruch	17
1.1	Faktory ovlivňující cestovní ruch.....	19
1.1.1	Lokalizační faktory	19
1.1.2	Realizační faktory	20
1.1.3	Selektivní faktory	21
1.2	Národní a regionální rozvoj CR	21
2	Destinační management	23
2.1	DMO – TR Jizerské hory.....	23
3	Charakteristika Frýdlantska	29
3.1	Lokalizační faktory	30
3.1.1	Přírodní.....	31
3.1.2	Kulturně-společenské atraktivity.....	32
3.2	Materiálně technická základna	32
3.2.1	Doprava	33
3.2.2	Ubytovací zařízení.....	34
3.2.3	Gastronomická zařízení	34
3.2.4	Sportovně – rekreační služby	34
3.2.5	Turistické a cykloturistické atraktivity	35
3.3	Frýdlantsko jako součást ERN	36
4	Výzkumné šetření v oblasti Frýdlantska.....	38
4.1	Charakteristika respondentů	39
4.2	Analýza Frýdlantska	41
4.3	Vnímání oblasti návštěvníka.....	45
4.4	Vlastní návrhy a doporučení.....	47

Seznam zkratk

CR	Cestovní ruch
ČR	Česká republika
DM	Destinační management
DMO	Organizace destinačního managementu
ERN	Euroregion Nisa
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet přenocování v DMO – TR Jizerské hory	26
Tabulka 2: Počet příjezdů v DMO – TR Jizerské hory	27
Tabulka 3: Hodnocení sektorů Frýdlantska	46

Seznam obrázků

Obrázek 1: Důvody cestování.....	18
Obrázek 2: Turistický region se seznamem obcí.....	24
Obrázek 3: Turistický brožury.....	26
Obrázek 4: Frýdlantský výběžek.....	30
Obrázek 5: Mapa Mapa Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa.....	36
Obrázek 6: Věková rozdílnost.....	39
Obrázek 7: Místa bydliště dotazovaných.....	40
Obrázek 8: Zdroje pro plánování výletů.....	41
Obrázek 9: Použitý dopravní prostředek návštěvníků.....	42
Obrázek 10: Délka pobytu respondentů v destinaci.....	43
Obrázek 11: Důvody pobytu.....	44
Obrázek 12: Motivátor návštěvy.....	45

Úvod

Cestovní ruch je velkým fenoménem, který přináší mnoho přidaných hodnot. Podílí se na růstu HDP, vytváří pracovní příležitosti a podporuje ekonomiku. Svězt se na vlně turismu je zážitek, který obohacuje nejen cestovatele, ale i destinace, které se stávají atraktivními pro návštěvníky z celého světa. V těchto ohledech je vhodné brát zřetel i na poskytnuté služby v daných destinacích, které mohou při nedostatečně kvalitně negativně ovlivnit příjezd návštěvníků.

Cílem této bakalářské práce je analyzovat současný stav cestovního ruchu na Frýdlantsku a identifikovat jeho nedostatky. Pomocí zjištěných dat z dotazníkového šetření budou navrženy změny, které přispějí k přilákání nových návštěvníků. Přestože tato oblast v současnosti nedominuje na prvních příčkách návštěvnosti, má velký potenciál tuto skutečnost naplnit. Analyzované faktory zahrnují kulturní a přírodní krásu, turistické atrakce a infrastrukturu. Výsledky práce budou sloužit jako podklad pro formulování konkrétních doporučení a strategií, které povedou k udržitelnému rozvoji cestovního ruchu na Frýdlantsku.

V první části je podrobně rozebrána teoretická část týkající se faktorů cestovního ruchu. Jsou diskutovány klíčové faktory, které ovlivňují rozvoj cestovního ruchu, jako jsou kulturně-společenské předpoklady, přírodní krásy, dostupnost a infrastruktura, pohostinnosti a služeb. Dále je prezentován význam cestovního ruchu pro národní a regionální rozvoj. Jsou zde vyzdvíženy pozitivní faktory cestovního ruchu pro stát a jeho ekonomického přínosu do národního hospodářství, tvorba nových pracovních míst, rozvoj infrastruktury, ochranu kulturního a přírodního dědictví a zlepšování kvality života místních obyvatel.

V druhé kapitole této bakalářské práce je podrobně rozebrána důležitost destinačního managementu pro rozvoj cestovního ruchu. Destinační management představuje strategický přístup k řízení a rozvoji cestovního ruchu, který zajišťuje efektivní koordinaci a spolupráci mezi různými aktéry a organizacemi v destinaci. Zvláštní pozornost je věnována destinační organizaci Turistický region Jizerské hory, která má zásadní roli jako zprostředkovatel rozvoje cestovního ruchu na Frýdlantsku.

Následující část poskytuje komplexní pohled na Frýdlantsko jako turistickou destinaci a představuje důležité informace o jeho přírodním, kulturním a turistickém potenciálu. Dále zde bude krátce popsána přeshraniční organizace Euroregion Nisa

V poslední části této bakalářské práce je podrobně rozebráno dotazníkové šetření, zaměřené na sběr dat od návštěvníků Frýdlantska. Díky zaznamenaným odpovědím zde budou navrženy změny v rámci rozvoje cestovního ruchu, které se snaží nedostatky této destinace napravit.

1 Cestovní ruch

Cestovní ruch (dále jen CR) je významným odvětvím, které přináší mnoho výhodných příležitostí. Je schopné přinést prospěch mnoha subjektům za relativně malých investic. Toto odvětví představuje nejen ekonomickou sílu (3 % HDP ročně) (ČSÚ 2023a), ale také zdroj kulturního obohacení, ochrany přírody a sociálního rozvoje. Dále se velmi podílí na samotném vnímání celé země, podle Petra Kužela, který je prezidentem Hospodářské komory České republiky, lze CR definovat jako „*Cestovní ruch je vizitkou regionu i celé země.*“ (Jakubíková 2012)

CR přináší zážitky, možnost poznávat nové kultury, objevovat krásy přírody a podporovat místní komunity. Je to dynamická a proměnlivá oblast, která vyžaduje neustálé inovace, přizpůsobení měnícím se potřebám a očekáváním cestovatelů. Dále se v této oblasti nabízí široká škála pracovních příležitostí a společně s rostoucími trendy a velkým zájmem o cestování z ní dělá lukrativní zaměstnání pro ty, kteří chtějí moderní práci objevovat svět.

Jak již z předešlého textu vyplývá, CR je velmi rozsáhlý obor, z tohoto důvodu jeho přesnou definici nelze jednoznačně určit. Teoretici mají různé názory na to, jak by měl být CR vnímán, zkoumán z různých perspektiv a vědních disciplín. Nejdí (2012) definuje CR jako „*ekonomicko-sociální kategorii, resp. ucelený systém množství aktivit a vzájemných vazeb, které vytvářejí bohatě strukturovanou pavučinu, soubor vztahů a více či méně pevných a unikátních nebo širěji platných vazeb, přičemž tyto vzájemné vztahy a vazby se jednak opakují a mají všeobecnou platnost, jednak se jedná o vazby a vztahy jedinečné, odvislé od charakteristiky jednotlivých míst cestovního ruchu včetně sociální situace a času*“ CR představuje formu spotřeby, kdy lidé investují své finanční prostředky do cestování a s tím spojených služeb, což vede k významnému, ekonomickému přesunu peněz do oblasti cestovního ruchu. (Kotíková 2013)

CR lze vnímat jako sféru zahrnující veškeré služby spojené s cestováním, které lze rozdělit na následující sektory (Ryglová et al. 2011):

- Ubytovací služby – Ubytovací služby zajišťují dočasné ubytování cestujících mimo jejich obvyklé místo pobytu a splňují jejich další potřeby související s přenocováním. Patří sem veškeré ubytovací možnosti od mezinárodních korporátů až po malé privátní apartmány (Jakubíková 2012).
- Atrakce – Zahrnují širokou škálu zajímavostí, které mohou návštěvníky přitahovat. Mezi ně patří například kulturní a historická místa, národní parky, sportovně-rekreační parky apod.

- Doprava – Je nezbytnou součástí pro realizaci CR. Zahrnuje prostředky jako hromadnou dopravu, vlaky, lodní dopravu, leteckou, osobní automobily apod.
- Zprostředkovatelé – Jsou právnické či fyzické osoby, které působí jako prostředníci mezi cestovními agenturami, poskytovateli služeb a samotnými cestovními zájemci. Patří sem například cestovní agentury, online rezervační systémy, turistická informační centra a jiné organizace. Jejich hlavním úkolem je usnadnit a zefektivnit proces plánování a rezervace cestovních aktivit.
- Organizace – Organizace jsou velmi důležité pro fungování a rozvoj CR. Pod tento sektor spadají národní turistické centrály, regionální centra apod. (Ryglová et al. 2011).

Z pohledu účastníka je CR především o cestování, jak nastiňuje definice UNWTO „činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času, obchodu a za jinými účely nevztahujícími se k činnosti, za kterou jsou z navštíveného místa odměňováni“ (ČSÚ 2021). Existuje mnoho důvodů, proč lidé cestují, těmi nejčastějšími jsou ovšem pouze dva. První z nich je z povinnosti, např. kvůli podnikání, nebo druhý pro své vlastní potěšení.

Obrázek 1: Důvody cestování
Zdroj: Doswell, 1997

1.1 Faktory ovlivňující cestovní ruch

První myšlenka návštěvníka, před navštívením destinace, je vždy bez výjimky představa daného místa. Návštěvníci mají různé preference a důvody, jaká místa mají v svém hledáčku, jaká lákadla a též atraktivita jsou jim v destinaci nabídnuta (Ryglová et al. 2011). Samotné místa nelze nahradit jinými, každá památka je jedinečná a zpravidla je pouze na tom místě, kdy byla vytvořena, či postavena. Po celém světě mohou existovat i kopie různých památek, ovšem nic nenahradí pravou Eiffelovu věž v Paříži, či Koloseum v Říme. Proto je důležité uvědomit si jedinečnost každého místa.

Faktory ovlivňující cestovní ruch lze dělit do tří základních kategorií, na faktory lokalizační, které představují samotné atraktivita v destinaci, o kterých se návštěvníci rozhodují, jaké navštívit, faktory realizační rozhodují o jejich využití, tedy kde se ubytovat, zvolit vhodný dopravní prostředek a dalších služeb spojené s uspokojováním základních potřeb. Posledními jsou faktory selektivní, které se naopak zabývají stimulací CR (Ryglová et al. 2011).

1.1.1 Lokalizační faktory

Lokalizační faktory udávají možnosti pro rozvoj cestovního ruchu v dané oblasti především z hlediska přírodních podmínek a společenských atraktivit. Tyto faktory přímo určují využití atraktivit a pomáhají tak v rozvoji místa, které již je, nebo by mohlo být potenciálně hojně navštěvované. Toto může mít ovšem i záporný charakter a platí, že, čím zajímavější místo, tím více návštěvníků. Na světě je mnoho míst, které trpí přelidněním a jsou tak ohroženy pro vlastní zánik. Lidé by si měli více uvědomovat hodnotu těchto míst a ocenit tak jejich krásu, přispět k jejich ochraně a umožnit tak i budoucím generacím spatřit je v zachovalé podobě. Zde je vhodné vyzdvihnout méně prozkoumané lokality, které skrývají jedinečnou atmosféru a dokáží umožnit dostatečnou dávku relaxace a ničím nerušeného klidu. Návštěva těchto míst přináší objevování autentických prostředí a pomáhá uvědomit si jejich význam (Ryglová et al. 2011).

Z pohledu přírodních podmínek se tedy jedná o přírodní charakter země, čehož se týká např. podnebí, fauna a flóra, vodstvo, reliéf země, charakter země a mnoho dalších faktorů spojených s přírodními prvky. Obecně platí, že čím zajímavější místo, tím více jsou oblasti pro turisty přitažlivější. To může ovlivňovat například: charakter terénu, mořské pobřeží, teplé počasí, exotické prostředí apod. (Hamarnehová 2012). Dalším pomocníkem pro zvýšení návštěvnosti je zápis

památek na seznam Světového dědictví UNESCO. Do kterého se lze zapsat pouze po splnění určitých kritérií. Pokud ovšem dané místo podmínky splňuje, je vhodné tento krok zvážit, i přesto, že čekací doba je dlouhá. V České republice (dále ČR) je pouze jedna přírodní památka na seznamu, a to Jizerskohorské bučiny, o kterých bude zmínka i v pozdější části této práce.

Z pohledu společenských atraktivit se jedná zejména o kulturní a historické památky (Hamarnehová 2012). Ty nejvýznamnější mohou opět být zapsány v seznamu Světového dědictví UNESCO. V ČR je celkem 15 památek, které lze do kategorie kulturních a historických památek zařadit: Historická centra měst – Českého Krumlova, Prahy a Telče, Kutná Hora kde se nachází Chrám sv. Barbory a katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci, dále Žďár nad Sázavou společně s Poutním kostelem sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, Lednicko-valtický areál, Kroměříž se zámekem a obklopenými zahradami, výjimečně zachovalá tradiční středoevropská vesnice Holašovice, zámek a zámecký areál v Litomyšli, pamětní sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci, nejznámější česká Vila Tugendhat v Brně, v Třebíči židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa, hornický region Krušnohoří, krajina pro chov koní v Kladrubech a posední doposud zapsány (2021) tři nejznámější lázeňská města Mariánské Lázně, Karlovy Vary a Františkovy lázně (České dědictví UNESCO 2023). Zápis v seznamu může také přinést velkou výhodu oproti konkurenční památce.

V neposlední řadě do tohoto sektoru spadají i různé kulturní zařízení, včetně sportovních, zábavných a kulturních akcí.

1.1.2 Realizační faktory

Dalšími faktory jsou faktory realizační. Ty zajišťují samotný chod CR. Dělí se na suprastrukturu a infrastrukturu. Suprastrukturou se vyznačují základní potřeby cestovatele. Tedy kde se v dané lokalitě ubytovat, najíst a další služby podobného typu. Pokud tyto služby v dané situaci nejsou, může to výrazně ovlivnit např. dobu návštěvnosti. Největším problémem může být nedostatek kvalitních ubytovacích možností v destinaci. Tento problém se týká i samotného Frýdlantska, které bude rozebráno i v praktické části práce. (Hamarnehová 2012).

Slovem infrastruktura se rozumí dopravní složka v destinaci. Tento složitý systém všech složek je vždy důležité důkladně předem promyslet. Z pohledu dosažení daného místa, musí být pro účastníka jasně přehledné a zvládnutelné. Špatná dopravní dostupnost může opět velmi ovlivnit CR v destinaci. Infrastrukturu tvoří dopravní a komunikační sítě, veřejná doprava a tzv. doprava v klidu

(odpočívadla a parkovací místa). Jak již bylo řečeno, dopravní systém je velmi složitý a volba dopravního prostředku závisí především na dostupnosti daného místa či destinace a na preferencích cestovatelů (Hamarnehová 2012).

1.1.3 Selektivní faktory

Selektivní faktory, také nazývané stimulační faktory, mají zásadní vliv na rozvoj cestovního ruchu. Tyto faktory se zaměřují na podporu turistické poptávky a hodnotí schopnost určité oblasti nebo země podílet se na turismu. Tím umožňují identifikovat a vybrat účastníka s nejlepšími předpoklady pro účast na turistických aktivitách. Dělí se na předpoklady objektivní a subjektivní. Objektivní faktory představují politické, ekonomické, demografické a administrativní předpoklady, zatímco subjektivní faktory představují psychologické vnímání destinace. Účastníka tak ovlivňuje např. reklama, propagace a již předešlá návštěva destinace (Hamarnehová 2012).

1.2 Národní a regionální rozvoj CR

Z dlouhodobého hlediska je cestovní ruch v České republice významným sektorem služeb, který přináší velkou přidanou hodnotu do národního hospodaření. Před pandemií COVID-19 se cestovnímu ruchu dařilo velmi dobře. V roce 2019 představoval cestovní ruch 2,75 % hrubé přidané hodnoty (HPH), což činilo zhruba 143 miliard korun. V důsledku koronavirové pandemie v roce 2021 se tato částka výrazně snížila, a to na přibližně 85 miliard korun (ČSÚ 2023b).

Co se týče příjezdového CR celé České republiky, ten dosáhl v roce 2021 počtu 10,0 miliónu zahraničních turistů. Naopak tuzemští občané ČR realizovali více jak 71 miliónu různých cest a pouze 5,2 miliónu cest do zahraničí (ČSÚ 2023c).

Dopady v cestovním ruchu se po celé ČR významně projeví i na snížení počtu zaměstnanců v tomto oboru. Zatímco v roce 2019 CR zaměstnával 240 tisíc osob, o dva roky později tomu bylo o 25 tisíc zaměstnanců méně. Tento výrazný pokles mnoha pracovníků byl často nemilosrdným krokem zaměstnavatelů a majitelů, kteří museli své zaměstnance propustit z důvodu nedostatku poptávky, a nedostatku peněžních prostředků pro vyplacení mezd a udržení stability svých podniků (ČSÚ 2023d).

Nejen na celou ČR, ale také na regionální úrovni se tyto dopady projeví. Tyto výsledky jsou měřeny satelitním účtem CR (regionální oblast), který zajišťuje Český statistický úřad. Největší ekonomický podíl v tomto období mělo hlavní město Praha, které představovalo až 30 % z celkové hrubé přidané hodnoty v tomto odvětví. Nicméně i Praha utrpěla dopady nedostatku poptávky zejména ze strany zahraničních turistů a business klientů, což byl největší propad v rámci ČR. Během dvou let hrubá přidaná hodnota CR v Praze poklesla o více než polovinu na hodnotu 25,1 miliard korun, zatímco v roce 2019 dosahovala 53,2 miliard korun. Pokud by bylo zaměřeno na ostatní regiony ČR, největší podíl na ekonomickém zisku v oblasti CR přinesly kraje: Jihomoravský, Středočeský a Moravskoslezský. Tento podíl je ovšem zanedbatelný oproti podílu regionu Prahy (ČSÚ 2023b). Ve vybraných regionech je návštěva turistických atrakcí značným ekonomickým přínosem, často představující hlavní zdroj příjmů pro danou obec či město. Tyto atrakce představují důležitý motor pro místní ekonomiku, která se na ně spoléhá jako na klíčovou oblast generování finančních prostředků. V některých případech jsou turistické atrakce dokonce jedním z hlavních zdrojů příjmů, kterými obec, nebo město disponuje. Nicméně, v průběhu pandemie Covid-19 se tato města ocitla v obtížné situaci. Vzhledem k omezenému cestování a uzavřeným hranicím byla turistická aktivita prakticky zastavena.

2 Destinační management

Destinační management dále (DM) se chápe jako strategický přístup k řízení destinace, který je zaměřen na dosažení efektivního a udržitelného rozvoje. To znamená, že rozvoj destinace by měl být prováděn takovým způsobem, který minimalizuje negativní dopady na životní prostředí a místní kulturu, zlepšuje kvalitu života místních obyvatel a zajišťuje dlouhodobou udržitelnost destinace pro budoucí generace (Ryglová et al. 2011).

Úkolem DM je řízení všech podílejících se subjektů v oblasti CR. To mohou být různé investoři, podnikatelé, poskytovatelé služeb atp. Vhodný nástroj pro rozvoj destinace je dlouhodobý strategický plán, který pomáhá destinaci ke splnění jejího cíle a naplnění vize (Holešinská 2012).

2.1 DMO – TR Jizerské hory

Destinační organizací pro oblast Frýdlantska je Turistický region Jizerské hory (dále TRJH). TRJH patří mezi turistické oblasti Libereckého kraje a od roku 2019 je certifikovanou regionální organizací destinačního managementu (DMO). Turistická oblast se nachází v Libereckém kraji a je rozdělená do čtyř dílčích subregionů: Liberecko, Jablonecko, Frýdlantsko a Tanvaldsko, ty budou detailněji rozebrány v pozdější části této kapitoly. Na rozdíl od většiny jiných turistických oblastí se Jizerské hory rozkládají pouze na území jednoho kraje, což může přinášet výhody i nevýhody v oblasti správy, propagace a financování (Červová et al. 2021).

Organizace TRJH byla založena v roce 2005 jako zájmové sdružení právnických osob a dříve fungovala jako svazek. Její sídlo se nachází na adrese Nitranská 410/10 v Liberci u IQLANDIE, což je ideální místo pro strategické plánování a vytváření nových rozvojových strategií pro region. DMO Sdružení Jizerské hory se rozprostírá na ploše o velikosti 835,5 km² a zahrnuje 51 obcí (Červová et al. 2021). Na následujícím obrázku (č. 2) je znázorněna oblast Turistického regionu se seznamem obcí.

Obrázek 2: Turistický region se seznamem obcí
 Zdroj: Červová et al., 2021

Jedním z hlavních úkolů TRJH je plánování a strategické rozhodování. Zpracovávají marketingové plány a dlouhodobé strategické plány, které slouží jako rámec pro rozvoj turismu v regionu. Tyto plány zohledňují identifikaci cílových skupin, stanovení priorit a definování opatření, která mají posílit atraktivitu a konkurenceschopnost destinace. Pro rok 2021-2027 byl vytvořen strategický dokument pro rozvoj Turistického regionu Jizerské hory, který vychází z těchto dokumentů:

- Strategie agentury CzechTourism a destinace Česká republika 2021-2025
- Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021-2027
- Strategie rozvoje Statutárního města Liberec 2021+2 (Červová et al. 2021)

Dalším z úkolů TRJH je tvorba produktů cestovního ruchu a koordinace aktivit v území. Tým destinačního managementu spolupracuje s místními aktéry, včetně veřejného, soukromého a neziskového sektoru. Mezi nejvýznamnější se řadí IQLANDIA o. p. s., Kemp Tanvaldský Špičák, Hotel Rehavital, SKI Bižu s. r. o., Jizerská o. p. s atd.

Členové spolku se každoročně podílí na vytváření zajímavých akcí, které podporují rozvoj regionu. Důležitou složkou je vzájemná kooperace jednotlivých členů, bez kterých by nebylo možné pořádat akce celosvětového významu.

Mezi ty nejznámější a nejvíce přínosné patří:

- Jizerská 50 je největší a nejznámější soutěž v běžeckém lyžování v České republice. Jedná se o akci, která se koná každoročně v únoru a přiláká tisíce návštěvníků a účastníků z celého světa. Soutěž je otevřena jak profesionálním závodníkům, tak amatérům a běžkařům všech věkových kategorií (Červová et al. 2021).
- Crystal Valley je mezinárodní přehlídka skleněných uměleckých děl, která se každoročně koná na přelomu srpna/září v oblasti Jizerských hor. Na této akci se představují přední světoví sklářští umělci a významná skleněná díla jsou vystavována například v Jablonci nad Nisou, Liberci, Frýdlantském výběžku atd. Při této příležitosti mohou návštěvníci vidět výstavy skleněných výtvarných děl a mohou také navštívit dílny a ateliéry místních sklářských mistrů (ARR, spol. s r.o. 2023).

V rámci propagace destinace se DMO zaměřuje na využití moderních nástrojů, jako jsou webové stránky a sociální sítě (Facebook, Instagram, YouTube, TikTok,). Často do svých instagramových příspěvků pozívají známé osobnosti, pro zvýšení povědomí oblasti. Sami také vytváří propagační materiály, jako jsou brožury viz obrázek č. 3, mapy a letáky, které představují nabídku regionu společně s atraktivitami (Červová et al. 2021).

Obrázek 3: Turistický brožury

Zdroj: Červová et al., 2021

Další důležitou činností DMO je pořádání školení a workshopů pro aktéry cestovního ruchu v destinaci. Cílem těchto školení je zvyšování odbornosti a dovedností místních poskytovatelů služeb, aby mohli lépe reagovat na potřeby turistů a poskytovat kvalitní služby.

Práce tohoto DMO spočívá také v monitoringu dat. Sledují informace o návštěvnosti turistických cílů, informačních center a dalších statistických údajích, které pomáhají pochopit návštěvnost, preference a potřeby turistů. Tato data slouží k lepšímu plánování a strategickým rozhodnutím v oblasti rozvoje turismu v regionu. V následujících tabulkách jsou vyobrazeny počty přenocování a počty příjezdů v letech 2019, 2020 a 2021. Do tohoto porovnání byli vybrány polské a německé národnosti, jež jsou nejčastějšími zahraničními návštěvníky.

Tabulka 1: Počet přenocování v DMO – TR Jizerské hory

Přenocování	2019	2020	2021
Celkové	1 168 192	908 936	773 100
Polsko	39 836	20 006	9 446
Německo	121 969	65 315	35 053
Rezidenti	914 244	788 502	696 678

Zdroj: vlastní zpracování dle Tourdata (2022)

Z tabulky č. 1 je patrné, že celkový počet přenocování v této oblasti postupně mezi lety 2019 a 2021 prudce klesal. Pandemie COVID-19, výrazně ovlivnila celý cestovní ruch v této oblasti. Také se ukazuje, že rezidenti ČR mají významný podíl na přenocování i v období pandemie, zatímco počet přenocování zahraničních turistů z Polska a Německa se snížil do roku 2021 téměř o polovinu.

Tabulka 2: Počet příjezdů v DMO – TR Jizerské hory

Hosté	2019	2020	2021
Celkové	420 660	296 340	270 658
Polsko	16 604	7 760	4 028
Německo	44 312	19 507	12 889
Rezidenti	325 183	257 338	239 948

Zdroj: vlastní zpracování dle Tourdata (2022)

V tabulce č. 2 lze spatřit pokles způsobený pandemií. Opět jsou zde nejčastější země návštěvy, a to Polsko a Německo. Tento výrazný pokles zaznamenal každý ze zmíněných čtyř regionů, jež jsou detailněji popsány níže.

- Liberecko

Se zhruba sto šesti tisíci obyvateli tvoří zaujímá Liberec hlavní město regionu. Často nazýván jako „město pod Ještědem, je situován v kotlině mezi Jizerskými horami a Ještědským hřbetem, kde protéká řeka Nisa. Ještěd je nejen symbolem a lákadlem Liberecka, ale zároveň i jeho nejvyšším vrcholem (bodem) v nadmořské výšce 1012 m. n. m. Mezi hodnotné exempláře architektury se ve městě Liberec řadí liberecká radnice či hrázděné Valdštejnské domky ze sedmáctého století, které jako jediné společně s libereckým zámek představují původní architekturu města. Zbylá část (staveb) prošla demolicí a následnou přestavbou v devatenáctém století. S ohledem na svou geografickou polohu nenabízí Liberec jen pozoruhodnou architekturu, ale i přístup do malebné přírody, která se nachází v bezprostřední blízkosti centra (Liberec 2019).

- Jablonecko

Bránu do Jizerských hor tvoří největší město regionu, Jablonec nad Nisou. Město, se zhruba 45 000 obyvateli se nachází na severu Čech, jednu hodinu autem od hlavního města Prahy. Pyšníčí se svou výrobou skla a bižuterie, je však také střediskem sportu a turistiky. Nejvíce turisty oblíbená je horská obec s názvem Bedřichov. Návštěvníci si zde přijdou na své jak v létě, kdy na kole nebo za pěší chůze mohou objevovat krásy přírody, tak v zimě, během sjezdového nebo běžeckého lyžování. Bedřichov je velmi dobře dostupný pro cestovatele s vlastním automobilem, nicméně pro návštěvu mohou být využity i autobusové linky z Liberce či Jablonce nad Nisou. Nová Ves nad Nisou je v porovnání s Bedřichovem už méně turisticky navštěvovanou oblastí, stále má ale v nabídce plno turistických atraktivit, podobně jako Rádlo, Lučany nad Nisou nebo Rychnov u Jablonce nad Nisou, který je díky svému umístění na železniční trati Liberec-Pardubice klíčovým dopravním uzlem pro region.

Maršovice a Dalešice jsou pak dále vyhledávaným místem především u vyznavačů cyklistiky (Jizerky 2023a).

- Tanvaldsko

Mikroregion Tanvaldsko je uskupení dvanácti obcí, které leží v nadmořské výšce přibližně 500 m n. m., a to v oblasti pomezí Jizerských hor a Krkonoš. Jizerské hory jsou dominantou nejen pro tento mikroregion, ale zároveň i pro celou Českou republiku, neboť mohou být využívány a navštěvovány po celý rok. K oblíbeným turistickým destinacím dnes patří osada Jizerka, rozhledna Štěpánka nebo lyžařská střediska v Harrachově a na Špičáku. Kromě přírodních krás, které nabízí, láká Tanvaldsko své návštěvníky i bohatou historií a řadou architektonických památek, jako je barokní kostel svatého Archanděla Michaela či zřícenina hradu Návarov, ke které se lze dostat po turisticky značené Palackého stezce. Zajímavou atrakcí pro návštěvníky jsou každoročně pořádané jízdy historickými lokomotivami po jediné dosud aktivní železniční dráze s ozubnicovým systémem, která se v České republice dochovala. Tento fenomén známý též pod názvem „zubačka“ pokračuje od roku 2010 i dále do Polska, přesněji do polské Szklarske Poreby (Mikroregion Tanvald 2023).

3 Charakteristika Frýdlantska

Frýdlantsko, je oblast nacházející se v severní části České republiky, v Libereckém kraji. Krajina, která je 20 km široká a 18 km dlouhá, se rozkládá na celém Frýdlantském výběžku. Ze tří stran je Frýdlantsko ohraničeno polským územím a na jihu sousedí s Jizerskými horami. Což je viditelné na obrázku č. 4. Celé Frýdlantsko se rozkládá na rozloze 349 km² a tvoří 4 města a 14 obcí. Koncem roku 2022 zde žilo 24 682 obyvatel (ČSÚ 2023e).

Frýdlantsko je geomorfologicky součástí Frýdlantské pahorkatiny. Z historických a současných důvodů by se za nejvyšší bod Frýdlantska dal označit vrch Smrk (1 124 m n. m), který je nejen nejvyšším bodem české části Jizerských hor, ale také nejvyšším bodem staré Horní Lužice, jak byla v minulosti oblast Frýdlantského výběžku nazývána. Nejnižší bod je ve výšce 200 m n. m. u obce Černousy (Řeháček 2009).

Hlavním centrem Frýdlantska je město Frýdlant, které je tradičním a přirozeným středem krajiny. Další významná města a obce ve Frýdlantsku jsou Raspenava, Hejnice, Lázně Libverda, Nové Město pod Smrkem, Višňová a Jindřichovice pod Smrkem (Karpaš a Hušek 2014). Nejdůležitější řekou Frýdlantska je řeka Smědá, která byla vždy životadárnou osou pro celou krajinu, neboť prochází úhlopříčně celým územím. Rozhodně nelze opomenout ani její přítoky - Řasnice a Lomnice (Řeháček 2009).

Na Frýdlantsku působí MAS Frýdlantsko, která se podílí na dlouhodobých strategiích zaměřené především na udržitelný rozvoj celé oblasti Frýdlantska. Na období 2021–2027 byla vytvořena strategie CLLD s názvem Frýdlantsko 21+, která zahrnuje akční plán na podporu vzdělávání a kulturních revitalizací. Tato strategie je již třetí v pořadí a představuje další krok v postupném posilování ekonomického, sociálního a kulturního potenciálu Frýdlantska. MAS Frýdlantsko úzce spolupracuje s místními obcemi, neziskovými organizacemi a dalšími zainteresovanými subjekty, aby zajistila koordinovaný a efektivní rozvoj oblasti. Díky strategii Frýdlantsko 21+ se očekává další podpora rozvoje vzdělávání, kulturních institucí, ochrany přírody a udržitelného cestovního ruchu. Tyto opatření mají za cíl nejen zlepšit kvalitu života místních obyvatel, ale také přilákat nové investory a turisty do Frýdlantska, čímž se otevírají nové perspektivy pro prosperitu a udržitelný rozvoj této malebné oblasti (MaSiF 2023).

Obrázek 4: Frýdlantský výběžek
 Zdroj: Mapy.cz, 2023

3.1 Lokalizační faktory

Frýdlantsko je oblast s bohatými přírodními podmínkami a kulturně-historickými památkami, které tuto oblast činí atraktivním pro rozvoj cestovního ruchu. Frýdlantsko nabízí nezaměnitelnou atmosféru, autentická prostředí, která mohou návštěvníkům přinášet uklidňující dávku klidu.

3.1.1 Přírodní

Geologický podklad Frýdlantského výběžku je velice pestrý, tvoří ho horniny lužického plutonu, rumburské žuly a jizerské ortoruly. Díky rozmanitosti krajiny se nachází v této oblasti mnoho přírodních unikátů, které jsou zapsány jako přírodní rezervace (Křížový vrch, Meandry Smědé a Vápencový vrch, přírodní památky (např. Bílá skála, Hadí kopec, Kamenný vrch a Kodešova skála). Přírodní park Peklo (Řeháček 2009).

Nejvzácnější přírodní rezervací, která na Frýdlantsku zasahuje, je Národní rezervace Jizerskohorské bučiny. Tato oblast byla zapsána na seznam UNESCO v červenci 2021. Tato rezervace patří k největším v České republice, rozkládá se na pěti katastrálních územích (Bílý Potok pod Smrkem, Frýdlant v Čechách, Hejnice, Lázně Libverda, Oldřichov v Hájích a Raspenava). Původní bukový porost, doplněný javorem klenem či jeřábem ptačím, je právě předmětem ochrany. Oblast Bučin je turisticky velmi oblíbená pro svoji rozmanitost, která spočívá v jedinečnosti skalních útvarů včetně skal jako je Zvon, Nos či Frýdlantské cimbuří. Další atraktivitou jsou zajímavé vyhlídky na Ořešníku, Paličníku, Krásné Máří, Kočičích kamenech či Poustevníkově kameni (Jizerky 2023b).

Na území Frýdlantska je velké množství vodních ploch a říčních toků. Frýdlantské rybníkářství je v současné době téměř zapomenuté, ale jistě stojí za návštěvu největší rybník této oblasti Dudák u Višňové, dříve nazývaný Eichteich. Rybník Petr v osadě Peklo je v létě vyhledávaným místem s možností přírodního koupání. Oblíbené jsou též turistické cesty za zdejšími vodopády. Nejznámější jsou na potocích Štolpich a Černý potok, což jsou přítoky největší řeky Smědé. Kaskáda Malých vodopádů u Bulovky stojí též za zmínku. Dalším unikátem jsou minerální vody nazývané kyselky, které jsou mineralizovány a syceny oxidem uhličitým. Neslavnější je libverdská kyselka. (Jizerky 2023b)

Flora Frýdlantského výběžku je velmi různorodá, původní bukové porosty pokrývají velkou část, ale čistě smrkové lesy jsou též hojně zastoupeny, převážně v okolí Nového Města pod Smrkem. Tyto lesy mají horský charakter s bohatým podrostem, nejhojněji zastoupeným brusnicí borůvkou. Pro rozdílné podnebí v různých lokalitách kraje je též fauna velice pestrá. Žije zde celá řada obojživelníků, mnoho menších druhů savců a ptactva. Mezi nejvzácnější patří sova výra velkého a sýce rousného, který při houkání vydává zvuk parní lokomotivy. (Řeháček 2009).

Důležitou složkou lokalizačních faktorů jsou i kulturní a společenské předpoklady, které jsou detailně charakterizovány v následující kapitole.

3.1.2 Kulturně-společenské atraktivita

Důležitou složkou rozvoje cestovního ruchu jsou kulturní a společenské předpoklady. Frýdlantská architektura je velmi rozmanitá, přes honosné církevní stavby lze vidět i prostou lidovou architekturu, která představuje život v pohraniční oblasti. Je zde několik muzeí, který tento venkovský život připomíná, například Městské muzeum Frýdlant, Městské muzeum Nové Město pod Smrkem, Žijící skanzen v Jindřichovicích pod Smrkem, muzeum v podstávkovém domě v Raspenavě atd. Jizerskohorské technické muzeum v Bílém potoce je zaměřeno na letecké motory od roku 1917 a nově nabízí i expozici textilní výroby. Nejkrásnější výhledy na krajinu Frýdlantska nabízejí rozhledny Heřmanice, Smrk, Frýdlantská rozhledna na Resslerově vrchu a věž frýdlantské radnice (Jizerky 2023c).

Srdcem celého Frýdlantska je město Frýdlant. Dominantou tohoto města je Státní hrad a zámek Frýdlant, jehož první zmínka pochází z roku 1278. Od roku 1801 je jedna z jeho částí, Horní hrad, zpřístupněn veřejnosti, čímž se stal nejstarším hradním muzeem ve střední Evropě. Pod zámkem najdeme Zámecký pivovar Frýdlant, v jehož rozlehlém objektu jsou dva zachovalé komíny. Za zmínku jistě stojí pohyblivý Frýdlantský betlém, který je umístěn v podstávkovém domku v centru Frýdlantu. Další hojně navštěvovanou památkou je Chrám Navštívení Panny Marie v Hejnicích, který tvoří komplex spolu s klášterem. Lázně Libverda jsou vyhlášenou lázeňskou lokalitou Frýdlantska (Jizerky 2023b).

Vrcholnou kulturní událostí Frýdlantska jsou Valdštejnské slavnosti, které se konají každý lichý rok. Pořádá je město Frýdlant ve spolupráci se Státním hradem a zámkem Frýdlant. První velkolepá oslava se konala již za první republiky v roce 1934 u příležitosti třístého výročí zavraždění vévody Albrechta z Valdštejna, který byl s touto oblastí úzce spojen. Letní jazzová dílna Karla Velebného je moderní kulturní akcí ve Frýdlantu, která je velmi navštěvovaná. (Jizerky 2023b)

3.2 Materiálně technická základna

V následujících kapitolách budou podrobně popsány jednotlivé sektory CR v oblasti Frýdlantského výběžku

3.2.1 Doprava

Doprava na Frýdlantsku je poměrně na dobré úrovni, je zajišťována různými druhy dopravy, které slouží jak místním obyvatelům, tak i turistům.

Dostupné je jak pro cestující, kteří volí cestu veřejnou dopravou, tak i vlastní. Z pohledu udržitelnosti je nejlepším řešením veřejná doprava, která je poskytována vlakovou a autobusovou dopravou.

Vlakové spojení zajišťují České dráhy, a.s. Propojení města Liberec a Frýdlantského výběžku je velmi frekventované. Cestujícím se nabízejí dva hlavní spoje, jejich výhodou je i to, že jsou celoroční a benefitem, že je mohou využít i turisté s jízdními koly. (CHAPS spol. s r.o. 2023) Mezi tyto tratě patří:

- Trať 036 Liberec – Raspenava – Frýdlant – Čertousy/Jindřichovice pod Smrkem a zpět
- Trať 038 Liberec – Raspenava – Bílý Potok pod Smrkem a zpět (CHAPS spol. s r.o. 2023)

Autobusové spoje jsou provozovány převážně dopravním podnikem ČSAD Liberec a,s, a zajišťují velmi důležité propojení mezi různými obcemi a městy v regionu. Mezi hlavní linky patří:

- Linka 630 Liberec – Frýdlant
- Linka 640 Liberec – Frýdlant
- Linka 641 Liberec – Frýdlant
- Linka 645 Liberec – Bogatyna (CHAPS spol. s r.o. 2023)

Velmi vyhledávaná je sezónní turistická linka s cyklovlekem, která zajišťuje přepravu až 30 jízdních kol.

- Linka 650 Frýdlant – Raspenava – Hejnice – Bílý Potok – Smědava (CHAPS spol. s r.o. 2023)

Frýdlantské silnice jsou vcelku dobře udržované a zajišťují pohodlnou přepravu jak osobních automobilů. Hlavní dopravní silniční tepnou je silnice I/13, která spojuje krajské město Liberec s Libercem a dále pokračuje směrem do Habartic na polské hranice. Další významné silnice jsou II/290, která vede přes Frýdlant a propojuje města Hejnice – Bílý Potok a Smědavu a silnice II/291, která spojuje Frýdlant s městem Nové Město pod Smrkem, kde pokračuje dále z polských hradicím. Silnice na Frýdlantsku jsou relativně dobře udržované a umožňují pohodlnou přepravu osobních vozidel i nákladní dopravu (Seznam.cz 2023).

Dopravní infrastruktura na Frýdlantsku je relativně dobře vyvinutá a umožňuje snadnou dostupnost různých částí regionu. Přestože Frýdlantsko není tak hustě obydlené, doprava je dostatečně zajištěna a umožňuje obyvatelům i návštěvníkům kvalitní přepravu.

3.2.2 Ubytovací zařízení

Ve Frýdlantském výběžku je mnoho ubytovacích možností, které odpovídají různým potřebám a preferencím návštěvníků. Na tomto území se nacházejí hotely, wellness hotely, penziony, horké chaty, různá rekreační zařízení a kempy. Nejvíce možností ubytování je v okolí měst Frýdlant, Hejnice a Lázně Libverda (Jizerky 2023d).

3.2.3 Gastronomická zařízení

V této destinaci není nabídka stravovacích zařízení příliš bohatá. Celkově lze říci, že ve Frýdlantském výběžku je stravování účelově integrováno do ubytovacích zařízení a je zohledněno turistickými potřebami a preferencemi hostů. Toto spojení nabízí hostům pohodlné stravovací možnosti přímo v blízkosti jejich místa ubytování (např. Frýdlant, Hejnice a Lázně Libverda) a turistických atrakcí. Mezi zajímavé atrakce o oblasti stravování jistě patří výletní restaurace Obří sud v Lázních Libverda. Nemalé množství návštěvníků upoutá stavba ve tvaru obřího dřevěného sudu. Pro svoji strategickou polohu jistě stojí za návštěvu Horská chata Smědava, která leží u sezónně otevřené Smědavské silnice (Jizerky 2023e).

Za návštěvu stojí i Pivovar Albrecht, moderní pivovar ve Frýdlantském výběžku. Specializuje se na výrobu kvalitního českého piva a provozuje pivnici s občerstvením (Pivovar Albrecht 2023).

3.2.4 Sportovně – rekreační služby

Sportovně-rekreační služby ve Frýdlantském výběžku jsou především zaměřeny na aktivní trávení času během letního období. K populárním letním aktivitám ve výběžku patří převážně cyklistika, proto většina služeb je zaměřena právě na ni. Velmi vyhledávanou aktivitou je Singltrek pod Smrkem se třemi nástupními místy. Hlavní nástupní místo se nachází v Novém Městě pod Smrkem, kde je vybudováno pro cyklisty zázemí Singltrek Centrum s občerstvením a obchodem oblečením a cyklistickými potřebami, testovacím centrem, myčkou kol a sociálním zázemím. Nechybí tu ani

dětské hřiště a camping ubytování. Bikecentrum Libverda je jedno z dalších nástupních míst, a i zde je půjčovna kol, které nabízí od května do listopadu. Nejvýše položené nástupní místo se nazývá „U Kyselky“, kde se v blízkosti nachází pramen Kyselky. I zde je půjčovna testovacích kol spolu se servisním zázemím, drobným občerstvením a sociálním zázemím. Půjčovna koloběžek Královna Koloběžka se nachází v Hejnicích. Teplém letním období mohou návštěvníci využít několik veřejných venkovních koupališť (např. koupaliště Hejne, koupaliště Raspenava). Volnočasový areál Strmá nabízí návštěvníkům workoutové prvky, cyklistickou trať s boulemi, klopenými zatáčkami atd.

V zimním období se ve Frýdlantském výběžku zaměřují sportovně-rekreační služby převážně na wellness centra, lázně a indoor aktivity, kde klientům nabízejí masáže, saunování a vnitřní bazény (např. Lázně Libverda, Sportovní a relaxační centrum p. o. v Novém Městě pod Smrkem. Zimní stadion ve Frýdlantě nabízí v zimním období bruslení pro veřejnost a skupinové bruslení. Běžkové lyžování není tolik v kraji tolik rozšířeno, ale stopy jsou pravidelně upravovány v okolí Nového Města pod Smrkem, Lázních Libverda, Frýdlantu a Albrechnic (TIC Frýdlant 2023).

3.2.5 Turistické a cykloturistické atraktivity

Frýdlantský výběžek je ideálním místem pro turistiku a cykloturistiku, která vám umožní objevovat krásy této oblasti a prozkoumávat její zajímavá místa. Zde je popis turistiky a cykloturistiky:

Turistika: Frýdlantsko nabízí rozmanité turistické trasy pro různé úrovně dovedností a fyzické zdatnosti. Můžete si vybrat mezi krátkými procházkami vhodnými pro rodiny s dětmi (např. Frýdlant – Vyhlídkový okruh), středně náročnými túrami (např. Na Frýdlantskou rozhlednu, Od hradu k hradu, Přes smrky na Smrk) nebo náročnějšími výstupy na vrcholky kopců (např. Vrcholová rašeliniště a jezírka) (Jizerky 2023f).

Cykloturistika: Frýdlantský výběžek je rájem pro cyklisty. Existuje zde rozsáhlá síť cyklistických tras, které umožní objevovat okolní krajinu na kole. Trasy jsou vhodné pro různé úrovně zdatnosti a nabízejí výběr od klidných a pohodových cest po rovinatém terénu až po ty náročnější. Cyklotrasy jsou plánované jak na celý den (např. Frýdlantskou divočinou, Hraniční okruh, cyklostezka Mlýnská), tak i na kratší vzdálenost (např. Podstávkové domy, Po Libverdských vyhlídkách). Nabídka cyklotras je pestrá a dostatečná (Jizerky 2023g).

3.3 Frýdlantsko jako součást ERN

Euroregion Nisa (ERN) je organizace, která vznikla v květnu 1991, jako výsledek konference "Dreiländereck" na území města Žitavy. Tato asociace sestává ze tří členů, České republiky, Polska a Spolkové republiky Německa. Působí na jejich společných hranicích, které je též známo pod pojmem Trojzemí. Jde o první příhraniční Euroregion ve střední a východní Evropě. Za centrum ERN byl v roce 2004 zvolen Liberec, do té doby tomu byla Žitava na německé straně (ČSÚ 2023f).

Toto dobrovolné zájmové sdružení bylo založeno především z důvodu podpory rozvoje příhraničních oblastí a jejich vzájemné spolupráce. Cíle a úkoly ERN spočívají ve snaze vylepšit výměnu informací, přeshraniční komunikaci a přesněji stanovit priority rozvoje v euroregionálním prostoru. V mezích svých dostupných možností podporují zájmy obcí, měst, okresů i aktivity jednotlivců, pokud jsou v souladu se stanovenými cíli rozvoje Euroregionu. Věnují se podpoře zlepšování životního prostředí, zvyšování úrovně obyvatelstva, modernizaci přeshraniční infrastruktury. Společně bojují proti přírodním katastrofám, v oblasti příhraniční turistiky zakládají nové přechody pro osobní i veřejnou dopravu a angažují se i v oblasti kulturní výměny a péči o společné kulturní dědictví (ERN 2021).

Z Geografické vymezení ERN sestává z územních správních celků, které leží v příhraniční oblasti. V Německu tuto oblast tvoří obce, okresy a města Horní Lužice, v polské části jde o oblast Dolního Slezska a část České republiky zahrnuje obce, okresy a města Libereckého a Ústeckého kraje.

Obrázek 5: Mapa Mapa Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa
Zdroj: ČSÚ, 2023f

Obrázek uvedený výše ukazuje detailní členění oblasti ERN z roku 2020. Modrá barva poukazuje na české části regionu, zelená barva zvýrazňuje část patřící Německu a červená vybarvuje oblast náležící Polsku (ERN 2021).

Osm okresů společně s městem, které nese název Jelení Hora, vymezují území, které je v Trojzemí největší, tedy polskou část ERN. Mezi tyto okresy se řadí Bolesławiec, Jawor, Krkonoše, Kamienna Góra, Lubáň, Lwówek Śląski, Zgorzelec a Złotoryja. Tvoří jej také necelé okresy Zaháň a Žary. Centrem pro polskou oblast je, již zmíněná, Jelení Hora (ERN 2021).

Německá oblast ERN, s vlastním sídlem organizace v Žitavě, je rozlohou větší než část euroregionálního prostoru na českém území, ačkoliv ji tvoří pouze dva okresy, Budyšín a Zhořelec.

Česká část ERN je, pokud jde o rozlohu, ze všech tří členských zemí nejmenší. Skládá se především z okresů Libereckého kraje (Liberec, Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Semily), Ústecký kraj je zastupován jediným okresem, Děčínem. Základna české části sídlí v hlavním městě regionu, Liberci, stejně tak, jako centrum celého společného sdružení ERN (ERN 2021).

Tím, že je Frýdlantsko součástí tohoto celku, přináší organizaci (v oblasti cestovního ruchu) mnoho značných výhod. Jednou z nich je například Euro-Nisa-Ticket. Tato jízdenka umožňuje turistům cestovat v regionu celého Trojzemí a dává jim možnost podívat se tak do tří zcela odlišných zemí. To napomáhá ke zlepšení propojení turistických cílů a v souvislosti s tím zvyšuje i atraktivitu celého regionu (KORID LK 2018).

4 Výzkumné šetření v oblasti Frýdlantska

Pro zkoumání této problematiky byla zvolena analýza pomocí dotazníkového šetření, aby tak bylo možné snadno identifikovat zaznamenaná data. Tento způsob byl vybrán jako vhodný nástroj pro získání přehledu informací a názorů pro další kroky v rámci rozvoje Frýdlantska.

Veškeré dotazování probíhalo v online podobě na sociální síti Instagram. Z tohoto rozhodnutí je patrné, že šetření bylo zaměřené především na mladší generaci lidí. Tato generace je pro vývoj CR takové oblasti velmi důležitá, aby v následující letech Frýdlantsko sloupalo na oblíbenosti. Příspěvek s odkazem na dotazník byl nasdílen instagramovými účty dílčích příslušníků, organizací, či obcí, které se podílejí na rozvoji CR na Frýdlantsku, a těch, které jsou s nimi v příslušném spojení nebo kontaktu. Mezi nimi byly například: TRHJ Jizerské hory, obec Hejnice, TIC Frýdlant a účet hradu a zámku Frýdlant. Tato strategie byla vybrána z důvodu shromáždění co možná nepřesnějších dat, a to od lidí, které již oblast Frýdlantska navštívili, nebo se o tuto oblast jakýmkoliv způsobem zajímají.

Na úplném počátku dotazníku byly respondentům položeny základní otázky, díky kterým byly zjištěny základní informace o respondentech. A to konkrétně jejich věk, kraj, ze kterého pocházejí, a zdroj pro plánování výletů v destinaci. Tyto informace jsou nadále velmi užitečné pro následné přizpůsobení marketingových kampaní a propagace oblasti v celé ČR.

Hlavní podstatou dotazníku bylo získat informace respondentů týkající se kvality poskytnutých služeb, nejnavštěvovanějších míst a jejich vztah k oblasti Frýdlantského výběžku. Toho bylo dosaženo pomocí zjištění jejich zkušeností, které s touto oblastí mají, a dojmů, jakých o této oblasti nabývají. Toho bylo dosaženo pomocí zjištění jejich zkušeností, které s touto oblastí mají a dojmů, jakých o této oblasti nabývají. Díky těmto výsledkům lze i lépe pochopit, jaké nedostatky podle nich severní část ČR má.

Výsledky dotazníkového šetření mohou poskytnout důležitý podklad pro plánování budoucích projektů, marketingových aktivit, zlepšení infrastruktury a služeb. Také mohou ovlivnit následný vývoj CR v této oblasti.

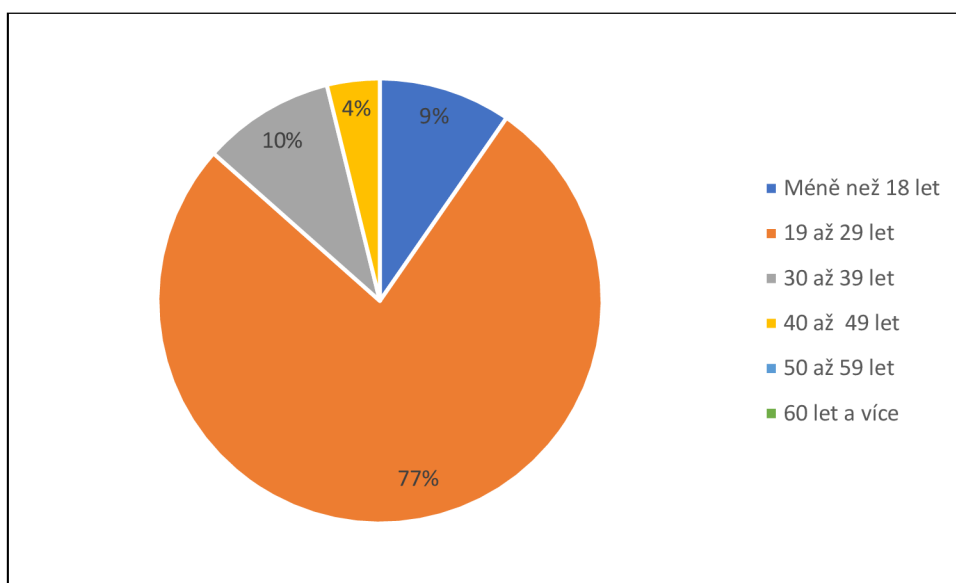

4.1 Charakteristika respondentů

Odpovědi na úvodní část dotazníku slouží jako zdroj demografických a geografických informací a dat, odkud respondenti čerpali zdroje pro plánování výletů. První otázka se týká tedy jejich věku. Analýza z odpovědí a následný graf pomáhají, lépe se orientovat v průměrném věku respondentů. Zjišťují, pro jakou věkovou kategorii jsou výsledná data pravdivá. Druhá otázka, týkající se bydliště respondentů, získává odpovědi na základní aspekt dotazovaných, kterým je obecně definované jejich stálé bydliště. V odpovědích na tuto otázku se lze dozvědět, v jakém kraji žije jaké množství respondentů. Poslední otázkou spadající do této části je, odkud dotazovaní čerpají informace pro plánování výletů.

Jaký je Váš věk?

Na prvním obrázku je zobrazena věková diferenciacce respondentů.

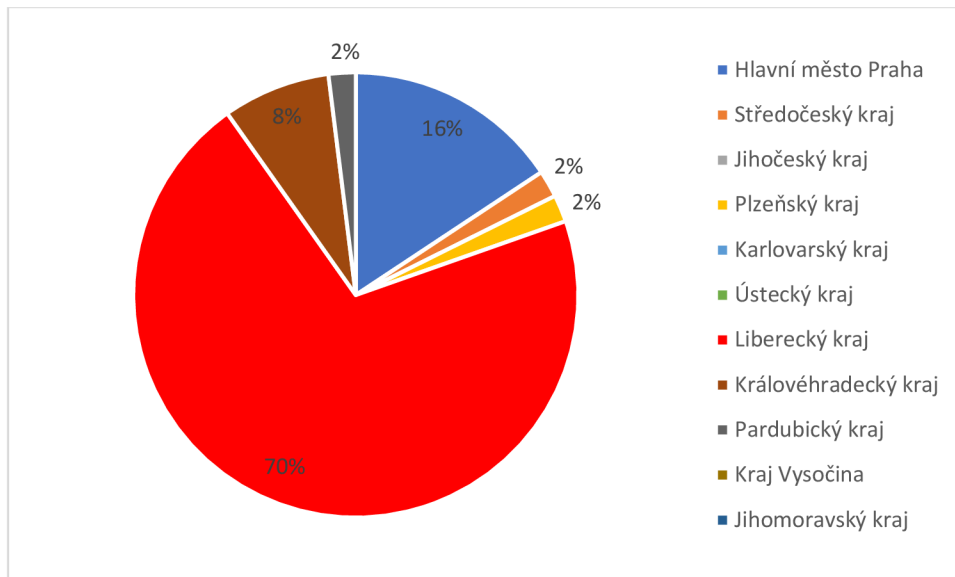
Obrázek 6: Věková rozdílnost

Zdroj: vlastní zpracování

Díky umístění dotazníku na online platformě se potvrdila prognóza, která naznačovala, že na vyplňování dotazníku budou převážně participovat lidé nižšího věku. Výsledky ukazují, že největší podíl respondentů se nachází v rozmezí 19 až 29 let. Zajímavým zjištěním je, že lidé ve věku 50 let a starší se na vyplňování dotazníku vůbec nepodíleli. Tato skupina populace se tedy studie nezúčastnila. Je možné, že příčinou této absence je nedostatek přístupu k online technologiím mezi staršími jedinci nebo nízká motivace k vyplňování dotazníků na této platformě.

Uveďte místo Vašeho bydliště. (kraj)

Následující obrázek znázorňuje, z jakých krajů dotazovaní pocházejí.

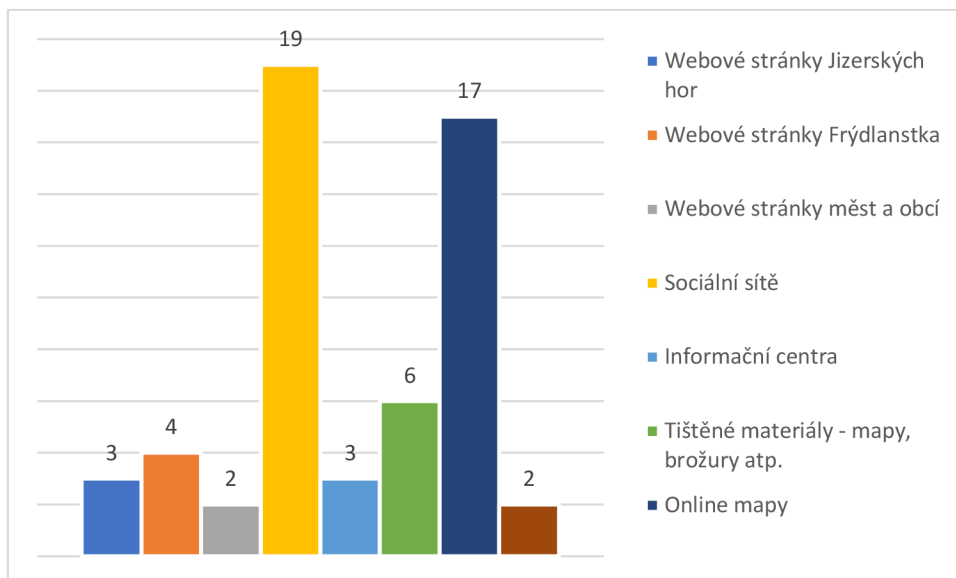
Obrázek 7: Místa bydliště dotazovaných

Zdroj: vlastní zpracování

Téměř $\frac{3}{4}$ dotazovaných pochází z kraje Libereckého, Tento vysoký podíl naznačuje, že dotazovaní vnímají Frýdlantsko jako region, který je jim blízký a dobře známý. Je pravděpodobné, že se jejich odpovědi budou odrážet jejich osobní zkušenosti a znalosti o této oblasti. Zbývajících 30 % respondentů pochází z krajů vzdálenějších. U této skupiny lze očekávat, že budou na oblast Frýdlantska reagovat spíše jako návštěvníci než jako místní obyvatelé. Je pravděpodobné, že jejich povědomí a znalosti o Frýdlantsku budou omezenější ve srovnání s dotazovanými z kraje Libereckého. Tyto informace nám poskytují užitečný vhled do původu odpovědí a různých perspektiv, které lze brát v úvahu při analýze výsledků. Je důležité rozlišovat mezi názory místních obyvatel a návštěvníků, protože jejich přístup a vnímání Frýdlantska se mohou lišit v závislosti na jejich zkušenostech, vazbě na region a očekáváních.

Kde čerpáte zdroj informací pro plánování výletů v této oblasti?

Obrázek, který vychází z odpovědí na otázku číslo 8, říká, jakým způsobem dotazující čerpají informace o oblasti Frýdlantska.

Obrázek 8: Zdroje pro plánování výletů

Zdroj: vlastní zpracování

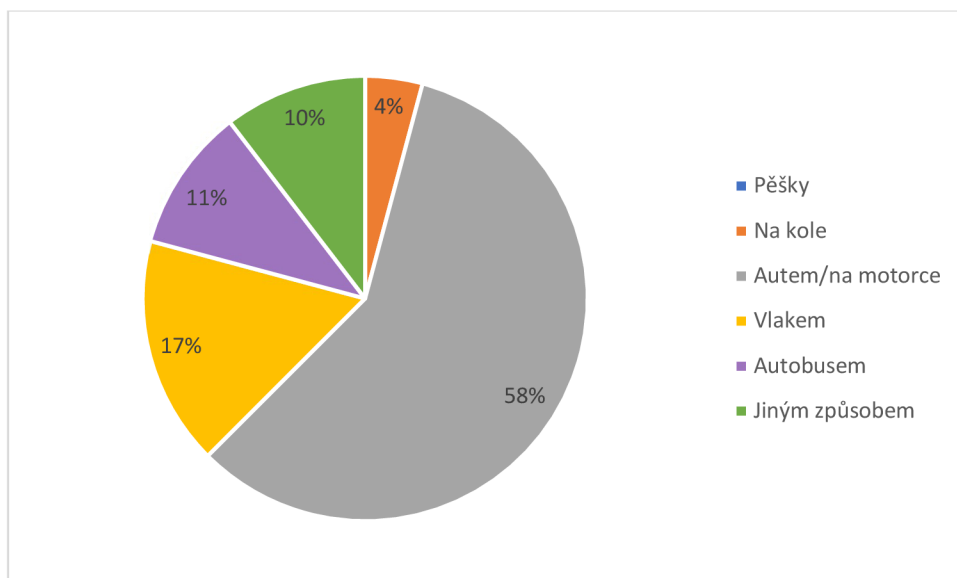
Podle obrázku je zřejmé, že většina respondentů preferuje získávat informace pro plánování výletů v dané oblasti prostřednictvím sociálních sítí a online map. Tištěné materiály jsou využívány šesti respondenty. Všechny ostatní navrhované možnosti získaly dohromady pouze 14 hlasů z celkového počtu 56 hlasů. To naznačuje, že online prostředí, zejména sociální sítě a online mapy, jsou nejpopulárnějšími zdroji informací pro plánování výletů.

4.2 Analýza Frýdlantska

Tato část dotazníků se skládá z pěti otázek, na které respondenti odpovídali z hlediska svých osobních preferencí. Je zde část z pohledu samotných atraktivit, volba dopravních prapředků, délka pobytu v destinaci a zájmy zde prováděné. Důležitým faktorem u těchto otázek je především motivace účastníka o cestovní ruch a zájem poznávání nových míst.

Jak jste do oblasti Frýdlantska přicestoval/a?

Třetí obrázek v pořadí vysvětluje, jakým způsobem se dotazovaní do oblasti Frýdlantska dopravili.

Obrázek 9: Použitý dopravní prostředek návštěvníků

Zdroj: vlastní zpracování

Z obrázku je patrné, že více jak polovina návštěvníků přijela vlastním vozidlem. Druhým nejčastějším dopravním prostředkem bylo vlakové spojení. V cestovním ruchu je dopravní prostředek zásadním faktorem, který má významný vliv na celkový zážitek cestovatelů. Správný výběr dopravy může zásadně ovlivnit pohodlí, dostupnost a efektivitu cestování. V případě oblasti Frýdlantska je dopravní prostředek klíčovým aspektem a je za potřebí zde rozvíjet nové dopravní spojení.

Jaké místo/obec jste na Frýdlantsku navštívil/a?

Schéma z analýzy odpovědí na čtvrtou otázku ukazuje přesné místo, které respondent, a tedy i návštěvník oblasti Frýdlantska, navštívil.

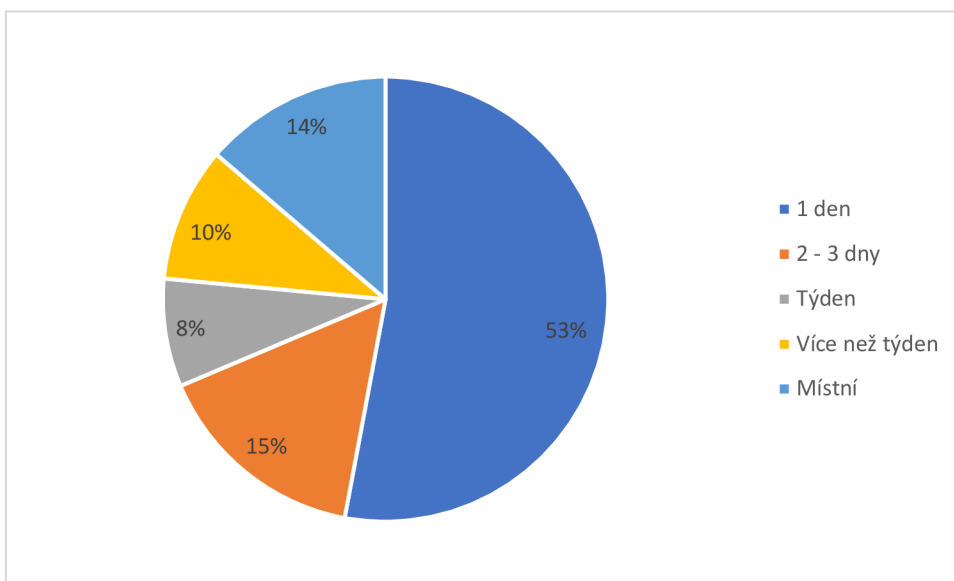
- Frýdlant 30x
- Frýdlantský zámek 6x
- Hejnice 11x
- Lázně Libverda a Nové Město pod Smrkem 8x
- Bílý Potok 4x
- Řasnice, Raspenava, Heřmanice, Jindřichovice pod Smrkem 2x
- Jizerskohorské bučiny, Habartice, Bulovka a Albrechtice 1x

Ze schématu jasně vyplývá, že nejnavštěvovanější lokalitou v oblasti Frýdlantska je samotné město Frýdlant, anebo hrad a zámek Frýdlant, nacházející se v tomto městě. Dále je nemálo atraktivní

lokalitou pro návštěvníky této oblasti například obec Hejnice či Lázně Libverda a Nové Město pod Smrkem. Jizerskohorské bučiny, jako jedinou přírodní památkou zapsanou na seznamu kulturního dědictví v Česku, zaznamenali pouze jednu zmínku.

Jak dlouhý byl Váš pobyt v této oblasti?

Na obrázku je graficky znázorněna délka pobytu respondentů v oblasti Frýdlantska.

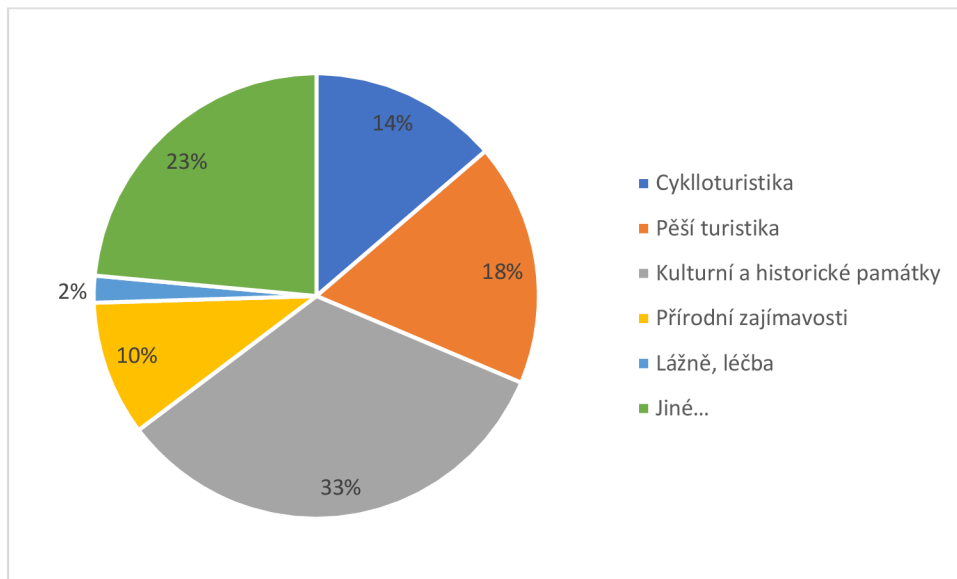
Obrázek 10: Délka pobytu respondentů v destinaci

Zdroj: vlastní zpracování

Více než ½ dotazovaných nenavštívila oblast Frýdlantska na více než 1 den. S čímž úzce souvisí výsledky následujícího obrázku, který dokazuje, že velké množství respondentů navštívilo tuto oblast za účelem poznávání zdejších kulturních a historických památek. U těchto míst je krátká jednodenní návštěva častá. Po přičtení 14 % odpovědí „místní“ je patrné, že dlouhodobého CR na Frýdlantsku příliš není.

Jaké jsou důvody Vašeho pobytu na Frýdlantsku?

Obrázek šestý popisuje důvody, proč dotazovaní tuto oblast navštívili.

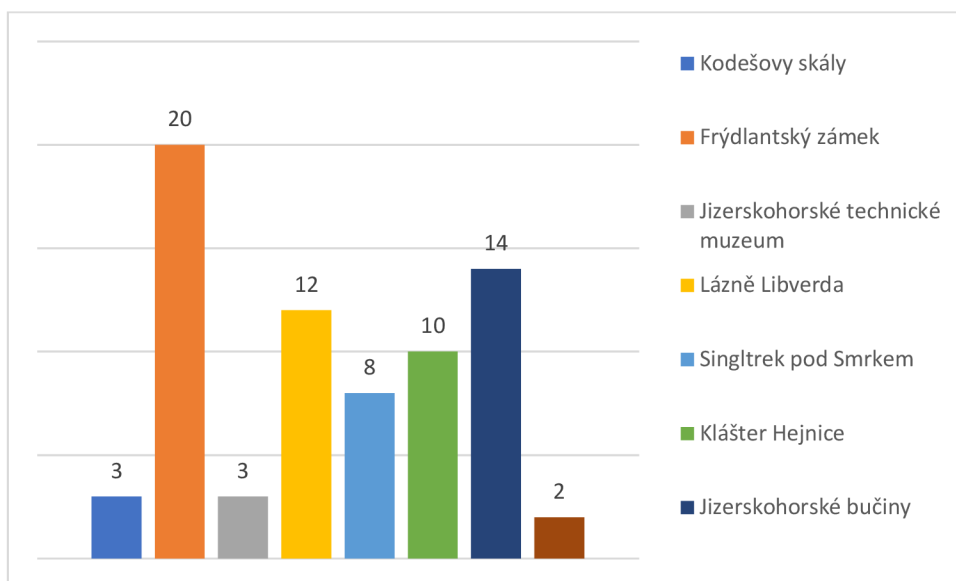
Obrázek 11: Důvody pobytu

Zdroj: vlastní zpracování

Z obrázku plyne, že hlavním důvodem pro návštěvu oblasti Frýdlantska jsou místní kulturní a historické památky. 18 % respondentů navštívilo tuto oblast z důvodu pěší turistiky, 14 % kvůli cykloturistice a 10 % návštěvníků navštívilo přírodní zajímavosti. Z obrázku je vidět, že u této otázky si mnoho dotazovaných nedokázalo vybrat z nabízených odpovědí, protože tuto oblast navštívili z jiných důvodů, než jsou ty základní, uvedené v dotazníku.

Rozhodl/a jste se navštívit Frýdlantsko kvůli následujícím atraktivitám?

Tento obrázek znázorňuje, kvůli jakým atraktivitám návštěvníci do oblasti Frýdlantska zavítali.

Obrázek 12: Motivátor návštěvy

Zdroj: Vlastní zpracování

Je očividné, že Frýdlantský zámek je nejatraktivnější zajímavostí, za kterou lze do Frýdlantska zamířit. Méně atraktivními, ale přesto důležitými zajímavostmi, jsou dále Jizerskohorské bučiny, Lázně Libverda nebo Klášter Hejnice.

4.3 Vnímání oblasti návštěvníka

V závěrečné kapitole jsou prezentovány klíčové otázky dotazníku, jež mohou poskytnout velký obnos potřebných informací k identifikaci rozvoje CR na Frýdlantsku. Tyto výsledky jsou získány prostřednictvím otázek, které se zaměřují na povědomí respondentů o dané oblasti a jejich obecné znalosti. Poskytuje tak důležitý vhled do toho, jak je oblast Frýdlantska respondenty vnímána. obsahuje analýzu odpovědí na poslední dvě otázky dotazníku. Otázky jsou otevřené osobním zážitkům, pocitům a dojmům každého respondenta, z návštěvy Frýdlantska.

Následující otázka je velmi rozsáhlá. Zaujímá mnoho oblastí a témat, o kterých lze od respondentů získat informace ohledně spokojenosti jejich služeb. Odpovědi na tyto otázky mohou být individuální.

Jakou známkou hodnotíte následující aspekty Frýdlantska? (1 – nejlepší, 5 – nejhorší).

Tato tabulka ukazuje, jak dotazovaní po návštěvě oblasti Frýdlantska hodnotí následující sektory. Zn. Značí známku, písmeno N, kdy respondent nemohl hodnotit.

Tabulka 3: Hodnocení sektorů Frýdlantska

Odpověď	zn. 1	zn. 2	zn.3	zn. 4	zn. 5	N	průměr
Příroda	28	11	4	3	3	2	1,5
Kulturní památky	16	17	11	3	2	2	2,1
Ubytování	8	9	7	4	3	20	2,5
Restaurace, pohostinství	7	10	17	11	2	4	2,9
Stav pozemních komunikací	2	17	19	8	3	2	2,7
Značení cest a tras	18	16	2	6	3	6	2,1
Parkování	8	18	11	5	1	8	2,4
Veřejná doprava	6	11	10	5	1	18	2,5

Zroj: vlastní zpracování dle dotazníkového šetření

Dotazovaní byli omezeni ve výběru témat, na která reagovali, protože ta byla určena dotazníkem. Mohli ovšem každou dotazovanou problematiku ohodnotit známkou ve škále 1 až 5 od nejlepšího k nejhoršímu. V případě, že k danému tématu neměli dostatečné informace, či předešlé zkušenosti, bylo ve výběru pole s písmenem N jako: „nemohu hodnotit“. V tabulce s označením „průměr“ je zobrazeno výsledné průměrné hodnocení sektoru.

Máte nějaké další návrhy, poznámky nebo doplňující informace týkající se rozvoje cestovního ruchu na Frýdlantsku?

I přesto, že se k této otázce nevyjádřilo všech 51 dotazovaných, přinesla nejvíce kvalitních odpovědí, které představují nejcennější příspěvek k celkové hodnotě dotazníku. Tato skutečnost ukazuje, že důležitost spočívá spíše v kvalitě než v kvantitě. V odpovědích 37 aktivních respondentů, kteří se k této otázce vyjádřili, se projevily určité slabé stránky Frýdlantska, které se často opakovaly. První nejčastější odpovědi byly zkušenosti s poskytnutými službami. Těmi vůbec nejvíce zmiňovanými byla nedostatečná kvalita ubytovacích a stravovacích možností. Dalším častým tématem byla stížnost na omezenou propagaci této oblasti. Jeden z respondentů zde uvedl: „Frýdlantsko je nádherné, ale mezi lidmi zapomenuté“. Tato skutečnost potvrzuje, že Frýdlantsko jako oblast nevyužívá dostatečnou propagaci a nedokáže upoutat pozornost a zájem veřejnosti. Další důležitou odpovědí je skutečnost nízkého počtu zábavných atrakcí pro děti.

Zde je soubor nejzajímavějších odpovědí k této otázce:

„Dostupnost služeb a kulturního vyžití ve Frýdlantě jako v centru oblasti je tragická. Není důvod tu trávit více času než jedno odpoledne.“

„Nedostatek restaurací, lepšího ubytování, naučné stezky, vyžití pro děti.“

„Obecně Frýdlantsko není velmi známé a moc lákavé, ale nějaká místa stojí za návštěvu, např.: Lázně Libverda.“

„Více kvalitního ubytování pro návštěvníky, více kvalitních restaurací.“

„Více propagovat Jizerskohorské bučiny a Singltrek v Novém Městě pod Smrkem – zajistit spolupráci s Libercem (lepší a častější spoje).“

„Více propagace této oblasti.“

„Více hezkých kaváren.“

Hlavním tématem pozitivních odpovědí, týkajících se například krásy přírodních atraktivit.

4.4 Vlastní návrhy a doporučení

Z předešlé poslední otázky z dotazníku je patrné, že oblast Frýdlantského výběžku trpí mnohými nedostatky. Častým a opakovaným problémem, na který si respondenti stěžovali, byla kvalita poskytovaných služeb, zejména v oblasti ubytování. Přestože je v této oblasti dostatek ubytovacích kapacit, majitelé svých podniků nejsou schopni je plně využít. Pro zlepšení této situace je důležité, aby majitelé ubytovacích zařízení investovali do modernizace a zdokonalení svých služeb. Poskytnutí kvalitního ubytování a profesionálního servisu přiláká více hostů a podpoří růst cestovního ruchu v této oblasti. Dále je také důležité naslouchat zpětné vazbě hostů a aktivně se snažit zlepšovat své služby v souladu s jejich požadavky.

Nelze opomenout ani gastronomické podniky a jejich kvalitu, která je úzce spojená s celkovým dojmem destinace. Respondenti také vyjadřovali stížnosti ohledně gastronomických služeb v této oblasti. Majitelé restaurací a stravovacích zařízení by měli věnovat pozornost kvalitě a rozmanitosti nabídky jídel, příjemné atmosféře a profesionálnímu přístupu ke zákazníkům. Spolupráce s místními

dodavateli a zaměření na regionální speciality mohou přinést autentičnost a lákadlo pro návštěvníky. Zlepšení gastronomického sektoru podpoří celkovou atraktivitu destinace a přiláká více turistů, kteří ocení skvělou stravu a gastronomické zážitky.

Respondenti také zdůrazňovali potřebu více stylových kaváren, které přilákají mladé cestovatele, zejména v době dešťových dnů. Otevření moderních kaváren s příjemnou atmosférou, trendy designem a širokou nabídkou kvalitní kávy a občerstvení by přispělo k vytvoření prostoru, kde se lidé mohou setkávat, odpočívat a pracovat na svých projektech. Kromě toho by kavárny mohly sloužit jako místo pořádání kulturních akcí, jako jsou literární večery, hudební vystoupení či vernisáže, čímž by se poskytly další zážitky a důvod pro návštěvu Frýdlantska.

Dalším faktorem, který by přispěl k zvýšení návštěvnosti a popularity, je adaptace destinace pro rodiny s dětmi. Tato skupina je dnes v cestovním ruchu velmi častá. Rodiče chtějí cestovat i s malými dětmi, avšak mnohdy destinace nejsou dostatečně připraveny na jejich potřeby. Na Frýdlantsku by se mohly rozšířit naučné stezky, které se snaží být šetrné k životnímu prostředí, a nabídnout atraktivní a edukativní aktivity pro děti. To by přilákalo rodiny a přispělo k růstu turistického ruchu v této oblasti.

Mnoho respondentů si stěžovalo na nedostatečnou propagaci destinace Frýdlantsko, která je považována za neatraktivní a málo známou. Proto je důležité, aby se Frýdlantsko zaměřilo na tvorbu účinných propagačních kampaní, které budou zdůrazňovat jedinečné atrakce a krásy této oblasti. Je potřeba využít moderních médií a sociálních sítí, aby se zvýšila viditelnost destinace a přilákalo více turistů.

Tyto návrhy mohou sloužit jako nápady a inspirace pro následný rozvoj

Závěr

Bakalářská práce se zabývala analýzou současného stavu cestovního ruchu na Frýdlantsku a identifikací jeho nedostatků. Cestovní ruch je fenoménem, který přináší mnoho přidaných hodnot a má velký potenciál obohatit jak cestovatele, tak i samotné destinace. Avšak nedostatečná kvalita poskytovaných služeb může negativně ovlivnit příjezd návštěvníků. Cílem práce bylo navrhnout změny, které by přispěly k přilákání nových návštěvníků a podpořily udržitelný rozvoj cestovního ruchu na Frýdlantsku.

V rámci teoretické části byly diskutovány klíčové faktory ovlivňující rozvoj cestovního ruchu, včetně kulturně-společenských předpokladů, přírodních krás, dostupnosti a infrastruktury, pohostinnosti a služeb. Dále byl prezentován význam cestovního ruchu pro národní a regionální rozvoj.

Destinační management byl zdůrazněn jako strategický přístup k řízení a rozvoji cestovního ruchu, který zajišťuje efektivní koordinaci a spolupráci mezi různými aktéry a organizacemi v destinaci. Turistický region Jizerské hory, jako destinační organizace, sehrává zásadní roli ve zprostředkování rozvoje cestovního ruchu na Frýdlantsku.

Práce poskytla komplexní pohled na Frýdlantsko jako turistickou destinaci a představila jeho přírodní, kulturní a turistický potenciál. Přeshraniční organizace Euroregion Nisa byla také stručně popsána, přičemž zdůrazněno bylo její významné místo ve spolupráci a propojení s dalšími regiony.

Dotazníkové šetření provedené mezi návštěvníky Frýdlantska poskytlo důležitá data a odpovědi, které sloužily jako podklad pro navrhované změny v rámci rozvoje cestovního ruchu. Tato opatření mají za cíl napravit identifikované nedostatky a zvýšit atraktivitu destinace pro pot

Seznam použité literatury

ARR – AGENTURA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE, SPOL. S R.O., 2023. *Crystal Valley* [online]. Liberec: Crystal Valley [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: <https://crystalvalley.cz/#mista>

ČERVOVÁ, Lenka, Jaroslava DĚDKOVÁ, Otakar UNGERMAN, TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI a EKONOMICKÁ FAKULTA, KATEDRA MARKETINGU A OBCHODU, 2021. *STRATEGIE ROZVOJE TURISTICKÉHO REGIONU JIZERSKÉ HORY 2021-2027* [online]. Liberec: TURISTICKÝ REGION JIZERSKÉ HORY [cit. 2023-04-24]. Dostupné z: <https://www.jizerky.cz/cs/o-regionu/destinacni-management.html>

ČESKÉ DĚDICTVÍ UNESCO, 2023. *UNESCO památky* [online]. Litomyšl: unesco-czech [cit. 2023-06-12]. Dostupné z: <https://www.unesco-czech.cz/unesco-pamatky/>

ČSÚ, 2021. *Metodika – Cestovní ruch* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 2023-06-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/metodika_casove_rady_cestovni_ruch

ČSÚ, 2023a. *TSA - Hlavní ukazatele národního hospodářství a cestovního ruchu v ČR* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 2023-06-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/tsa_hlavni_ukazatele_narodniho_hospodarstvi_a_cestovniho_ruchu_v_cr

ČSÚ, 2023b. *Regionální satelitní účet cestovního ruchu* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 2023-06-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/rtsa_cr

ČSÚ, 2023c. *Satelitní účet cestovního ruchu* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 2023-06-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/satelitni_ucet_cestovniho_ruchu

ČSÚ, 2023 d. *TSA T7 – Zaměstnanost v odvětvích cestovního ruchu v ČR* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 2023-06-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/tsa_t7_zamestnanost_v_odvetvich_cestovniho_ruchu_v_cr

ČSÚ, 2023e. *Charakteristika správního obvodu obce s rozšířenou působností FRÝDLANT* [online]. Liberec: Český statistický úřad [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xl/charakteristika_spravniho_obvodu_fr

ČSÚ, 2023. *Euroregion Nisa* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xl/euroregion_nisa_ps

DOSWELL, Roger, 1997. *Tourism: how effective management makes the difference*. Oxford; Boston: Butterworth-Heinemann. ISBN 978-0-7506-2272-1.

HAMARNEHOVÁ, Iveta, 2012. *Geografie turismu: mimoevropská teritoria*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4430-8.

HOLEŠINSKÁ, Andrea, 2012. *Destinační management jako nástroj regionální politiky cestovního ruchu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. ISBN 978-80-210-5847-7.

CHAPS SPOL. S R.O., 2023. *Jízdní řády IDOS.cz* [online]. Brno: IDOS.cz [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: <https://idos.idnes.cz/o-aplikaci/>

JAKUBÍKOVÁ, Dagmar, 2012. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4209-0.

JIZERKY, 2023a. *Jablonecko - VisitJizerky* [online]. Liberec: TURISTICKÝ REGION JIZERSKÉ HORY [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: <https://www.jizerky.cz/cs/ostatni/jablonecko.html>

JIZERKY, 2023b. *Frydlantsko – VisitJizerky* [online]. Liberec: TURISTICKÝ REGION JIZERSKÉ HORY [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: <https://www.jizerky.cz/cs/ostatni/frydlantsko.html>

JIZERKY, 2023c. *Památky – VisitJizerky* [online]. Liberec: TURISTICKÝ REGION JIZERSKÉ HORY [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: <https://www.jizerky.cz/cs/turisticke-cile/pamatky-1.html>

JIZERKY, 2023d. *Ubytování – VisitJizerky* [online]. Liberec: TURISTICKÝ REGION JIZERSKÉ HORY [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: <https://www.jizerky.cz/cs/sluzby/ubytovani-9.html>

JIZERKY, 2023e. *Gastronomie – VisitJizerky* [online]. Liberec: TURISTICKÝ REGION JIZERSKÉ HORY [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: <https://www.jizerky.cz/cs/sluzby/gastronomie-1.html>

JIZERKY, 2023. *Pěší výlety – VisitJizerky* [online]. Liberec: TURISTICKÝ REGION JIZERSKÉ HORY [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: <https://www.jizerky.cz/cs/tipy-na-vylety/pesi-vylety-1.html>

JIZERKY, 2023g. *Cyklovýlety – VisitJizerky* [online]. Liberec: TURISTICKÝ REGION JIZERSKÉ HORY [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: <https://www.jizerky.cz/cs/tipy-na-vylety/cyklovylety-1.html>

KOTÍKOVÁ, Halina, 2013. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4603-6.

KORID LK, 2018. *Rozvoj jízdenek EURO-NISA-TICKET, ENT Future 2020* [online]. Liberec: KORID LK, spol. s r. o. [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: <https://www.korid.cz/stranky/33:ent-future-2020.html>

LIBEREC, 2019. *Základní údaje o městě – Statutární město Liberec* [online]. Liberec: Statutární město Liberec [cit. 2023-06-15]. Dostupné z: <https://www.liberec.cz/cz/mesto-samosprava/profil-statut-mesta/zakladni-udaje-meste/>

MASIF, 2023. *Strategie* [online]. Frýdlant: MAS Frýdlantsko, z.s. [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: <https://www.masif.cz/strategie/>

MIKROREGION TANVALD, 2023. *O nás – Oficiální stránky Mikroregion Tanvaldsko* [online]. Tanvald: Mikroregion Tanvaldsko [cit. 2023-06-15]. Dostupné z: <https://www.tanvaldsko.info/o-nas/>

PIVOVAR ALBRECHT, 2023. *Pivovar Albrecht | Řemeslný pivovar ve Frýdlantě* [online]. Frýdlant: Pivovar Albrecht s.r.o. Frýdlant [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: <https://pivovar-albrecht.com/>

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ, 2011. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4039-3.

ŘEHÁČEK, Marek, 2009. *Frýdlantsko: průvodce po krajině a jejích náladách*. Vydání první. Liberec: Kalendář Liberecka. ISBN 978-80-87213-03-2.

SEZNAM.CZ, 2023. *Základní • Mapy.cz* [online]. Praha: Mapy.cz [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=16.0675000&y=50.4966000&z=11>

TIC FRÝDLANT, 2023. *Sport - Enjoy Frýdlant* [online]. Frýdlant: Turistické informační centrum [cit. 2023-06-16]. Dostupné z: <https://www.enjoyfrydant.cz/cs/kultura-a-sport/sport.html#orderby=2|ASC;page=0;skat=;cis=>

TOURDATA, 2022. HUZ certifikovaných DMO 2018-2021 [online]. Praha: CzechTourism [cit. 2023-04-24]. Dostupné z: <https://tourdata.cz/data/huz-certifikovanych-dmo/>

Seznam příloh

Příloha A	Dotazník pro návštěvníky	54
-----------	--------------------------------	----

Příloha A Dotazník pro návštěvníky

Dotazník pro návštěvníky oblasti Frýdlantska

Vážení návštěvníci,

rád bych Vás požádal o vyplnění tohoto dotazníku, který mi pomůže lépe porozumět rozvoji cestovního ruchu v oblasti Frýdlantska. Vaše odpovědi budou sloužit jako podklad pro vypracování bakalářské práce.

Děkuji Vám za váš čas a ochotu podělit se o své názory.

Dominik Carda

student Technické univerzity v Liberci

1 Jaký je váš věk?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Méně než 18 let   19 až 29 let   30 až 39 let   40 až 49 let   50 až 59 let   60 let a více

2 Uveďte místo Vašeho bydliště. (kraj)

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Hlavní město Praha   Středočeský kraj   Jihočeský kraj   Plzeňský kraj   Karlovarský kraj
 Ústecký kraj   Liberecký kraj   Královéhradecký kraj   Pardubický kraj   Kraj Vysočina
 Jihomoravský kraj   Olomoucký kraj   Zlínský kraj   Moravskoslezský kraj

3 Jak jste do oblasti Frýdlantska přicestoval?

- Pěšky   Na kole   Autem/na motorce   Vlákem   Autobusem

- Jiným způsobem:

4 Jaké místo/obec jste na Frýdlantsku navštívil/a?

5 Jak dlouhý byl Váš pobyt v této oblasti?

- 1 den   2 - 3 dny   1 týden   Více než týden   Místní

6 Jaké jsou důvody Vašeho pobytu na Frýdlantsku?

- Cykloturistika   Pěší turistika   Kulturní a historické památky   Přírodní zajímavosti   Lázně, léčba
 Jiné...

7 Rozhodl/a jste se navštívit Frýdlantsko kvůli následujícím atraktivitám?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- Kodešovy skály   Frýdlantský zámek   Jizerskohorské technické muzeum   Lázně Libverda   Singltrek pod Smrkem
 Klášter Hejnice   Jizerskohorské bučiny
 Jiná...

8 Kde jste čerpal/a zdroj informací pro plánování výletů v této oblasti?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- Webové stránky Jizerských hor   Webové stránky Frýdlantska   Webové stránky měst či obcí   Sociální sítě   Informační centra
 Tištěné materiály - mapy, brožury atp.   Online mapy
 Jinde...

9 Jakou známkou hodnotíte následující aspekty Frýdlantska? (1 - nejlepší, 5 - nejhorší)

Nápověda k otázce: *Pokud s něčím nemáte zkušenost, nebo nemůžete hodnotit, zadejte písmeno N*

	1	2	3	4	5	N
Příroda	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturní památky	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ubytování	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Restaurace, pohostinství	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Dotazník pro návštěvníky oblasti Frýdlantska

Stav pozemních komunikací	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Značení cest a trst	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parkování	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Veřejná doprava	☐	☐	☐	☐	☐	☐

---

10 Máte nějaké další návrhy, poznámky nebo doplňující informace týkající se rozvoje cestovního ruchu na Frýdlantsku?